

رشته: کهنه رشته

آزمون نوبت اول درس فارسی پایه دهم

تاریخ آزمون: ۱۴۰۱/۱۰/۰۷

کلاس:

نام خانوادگی:

نام:

شماره صندلی:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

تعداد صفحات: ۴

تعداد سوال: ۳۴

نام دبیر:

نمره به حروف:

ساعت شروع: ۱۰ صبح نمره به عدد:

دبیرستان غیرانتفاعی فخران

ناحیه ۴ تبریز

دی ماه ۱۴۰۱

ردیف	سوالات	بارم
الف	قلمرو زبانی: ۷ نمره	
۱	معنای واژه ی مشخص شده در کدام گزینه درست و در کدام گزینه نادرست است؟ (الف) زین <u>نمط</u> آن مست شده از غرور. (نمط: روش) (ب) قیاس کند که مرا <u>اهلیت</u> چیست؟ (اهلیت: شایستگی) (ج) دست معلم از <u>وقب</u> حیوان روان شد. (وقب: میان دو کتف) (د) عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر <u>صواب</u> نبیند. (صواب: پاداش)	۱
۲	در گزینه های زیر غلط های املایی را بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید. (دو مورد) (الف) در مقابله ی زشتی، آشتی کرد و در مقابله ی لعیمی، کریمی کرد. (ب) هر که در مسلخ گرمابه بود، همه بر پای خواسته بودند.	۰/۵
۳	تفاوت معنایی «شبان» را در ابیات زیر توضیح دهید. (الف) تو بودی آن دم صبح امید کز سر مهر بر آمدی و سر آمد <u>شبان</u> ظلمانی (ب) <u>شبان</u> را به خود خواند و پرسید راز <u>شبان</u> راز آن نی بدو گفت باز	۰/۷۵
۴	واژه ی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) همه کس را به سزا، حق شناس باش خاصه (غرابت - قرابت) خویش را. (ب) مروت نباشد همه در (تسبیح - تسبیه) و من به غفلت، خفته. (ج) آب (عجل - اجل) که هست گلوگیر خاص و عام.	۰/۷۵
۵	از بین واژه های زیر، چند واژه پسوند «ک» ندارد؟ مردک، مشترک، سنگک،	۰/۲۵
۶	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. « یکی از دوستان مخلص را مگر <u>آواز</u> من رسید به <u>گوش</u> »	۰/۵

۰/۵	نوع «واو» را در گزینه های زیر مشخص کنید. الف) محل هنوز بیابان بود و خانه ها درست از سینه خاکی درآمده بودند. ب) من و کلفت خانه به او کمک کردیم .	۷
۰/۷۵	در بیت زیر نقش ضمیرهای مشخص شده را بنویسید. الف) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد ب) گفتمش از چه دلم بردی و خونم خوردی	۸
۰/۲۵	در بیت زیر یک واژه ی «دو تلفظی» مشخص کنید. از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر یادگاری که در این گنبد دوآر بماند	۹
۰/۵	در بیت زیر نوع حذف و کلمه ی حذف شده را بنویسید. گوشم به راه تا که خبر می دهد ز دوست صاحب خبر پیامد و من بی خبر شدم	۱۰
۰/۷۵	برای گروه اسمی زیر یک نمونه بنویسید. هسته (اسم) + وابسته (مضاف الیه) + وابسته (مضاف الیه) + +	۱۱
۰/۵	مترادف و متضاد واژه ی مشخص شده را بنویسید. « حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی» مترادف: متضاد:	۱۲
ب قلمرو ادبی: ۵نمره (آرایه های ادبی: ۳نمره، تاریخ ادبیات: ۱ نمره، حفظ شعر: ۱نمره)		
۰/۵	در بیت زیر آرایه ی « حس آمیزی » را مشخص کنید و آمیختگی دو حس را توضیح دهید. با من به سلام خشک، ای دوست زبان تر کن تا از مژه هر ساعت، لعل تَرَت افشانم	۱۳
۰/۵	در عبارت زیر «کنایه» را مشخص کنید و بگویید که کنایه از چیست؟ «پی بردیم که راه دست خودش هم نیست.»	۱۴
۰/۵	« مشبه» و « مشبه به» را در بیت زیر مشخص کنید. دل گرفته ی من همچو ابر بارانی گشایشی مگر از گریه ی شبانه گرفت	۱۵
۰/۵	آرایه ی «ایهام» را در بیت زیر مشخص کنید و هر دو معنی آن را بنویسید. به خوابگاه عدم گر هزار سال بخسبم به خواب عافیت آنگه به بوی موی تو باشم	۱۶

۰/۵	در بیت زیر « مجاز » را مشخص کنید. دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی تو از این چه سود داری که نمی کنی مدارا؟	۱۷
۰/۵	در بیت زیر آرایه ی « حسن تعلیل » را مشخص کنید. رسم بدعهدی ایام چو دید ابر بهار گریه اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد.	۱۸
۱	ایبات زیر را کامل کنید. گر در طلبت رنجی به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب سهل است بیابان ها	۱۹
۰/۵	نویسنده ی آثار زیر را بنویسید. الف) اتاق آبی : ب) الهی نامه:	۲۰
۰/۵	کدام یک از آثار زیر در حوزه ی ادبیات تعلیمی است؟ گلستان سعدی، دیوان حافظ، کلیله و دمنه، دیوار	۲۱
	قلمرو فکری: ۸ نمره	پ
۰/۷۵	بیت زیر را به فارسی معیار امروزی بر گردانید. خدای، تبارک و تعالی، همه ی بندگان خود را از عذاب قرض و دین فرج دهد.	۲۲
۰/۵	جمله ی زیر را به فارسی روان بر گردانید. « و یعقوب خود او را به صبر آموزگار بُود »	۲۳
۰/۵	عبارت « از آموختن، ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی » را معنی کنید.	۲۴
۱	ایبات زیر را معنی کنید. الف) بر در بخت بد فرود آید هر که گیرد عنان مرکبش، آز ب) دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار، دگر گه خزان شود	۲۵
۰/۷۵	تأکید بیت مقابل بر چه مفهومی است؟ مخاطب بیت زیر کیست؟ شاد و بی غم بزی که شادی و غم زود آیند و زود می گذرند	۲۶

۰/۵	بیت زیر به چه آیه ای اشاره دارد؟ چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه خیزد خدا نگهدار الف) حاسبوا قبل ان تحاسبوا ب) و مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ	۲۷
۰/۵	بیت زیر مخاطب را به چه چیزی دعوت می کند؟ نهاد جمله سوم را مشخص کنید. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد	۲۸
۰/۵	دوست دارید در شعر نیما (شعر چشمه) جای کدام یک از شخصیت ها (چشمه، دریا) باشید؟ چرا؟	۲۹
۰/۵	مفهوم کلی بیت زیر چیست؟ بلندی از آن یافت کو پست شد در نیستی کوفت تا هست شد	۳۰
۰/۵	در عبارت زیر، « ناتوان بودن عقل» با چه عبارت هایی بیان شده است؟ (دو مورد) «چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می افتد.»	۳۱
۰/۵	در ادبیات فارسی، واژه ی «صبا» نماد رابط میان و به کار می رود.	۳۲
۰/۷۵	در بیت زیر، مقصود شاعر از «رَمه»، «چوپان گرگ طبع» و «گرگی» چیست؟ ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد.	۳۳
۰/۷۵	با توجه به جمله ی زیر به سوالات پاسخ دهید. «خون تو شرف را سرخگون کرده است» الف) مرجع ضمیر «تو» کیست؟ ب) در واژه ی «خون» چه آرایه ای به کار رفته است؟ ج) «سرخگون کردن» یعنی چه؟	۳۴
۲۰	از خدا خواهیم توفیق شما	جمع